

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Nono.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

In suprema
tentatione fi
dei vsus.

unat. Sicut David psal. 6. conqueritur. Dñe ne in furore tuo
corripas me. Tum em credere deo nos bene placere, summū est
opus, q. p. fieri pōt ab & in creatura. De quo iustitiarj & sancti
operant, & benefactores nihil prorsus sciunt. Nam quō vellent
sibi hic bonitatem & clementiā de deo polliceri & persuadere,
in suis operibus incerti, & vel in minimo fidei gradu dubitantes &
ambigui. Ecce sic dixi, sic fidem semper laudavi, sic omnia opera
sive illiusmodi fide facta reieci, ad homines a falsis, fictis, splen-
dentibus, pharisaicis, infidelibus bonis operibus, quorū omnia
Cenobia, templa, domus, inferiores & superiores ordines & sta-
tus, pleni & referti sunt, ad iusta, & uera, & a fundamētis bona &
fidelia opera adducendos. In quo mihi nemo aduersum it, p̄ter
immunda animalia, quorū pedes nō sunt, vt est in lege Mosi, bis
sulci, nō pauentia discrimē honorū operū, sed ita in premeditato
itruunt, vt vbi tantū oratū, ieiunatū, fundatū, confessum, & satis-
factū est, omnia velint esse bona, quāuis nihil fidei i eis habuerint
diuinę gratię & benignitatis & clementię. Quin potius tū maxie
bona opera existimant, quādo honorū operum dūtaxat, multa,
magna, longa, fecerint. Et ita nō ad diuinā gratiā, sed in sua ip̄ora
opera suā collocauit fiducia, hoc est, super arenā & aquas edifi-
cāt, vnde postremo eos necesse est grauem facere casum. Sicut
Christus Mat. 7. dicit, Hanc em bonā voluntarē & cōplacentiā,
super qua nostra stat fiducia, angeli coelitus adnunciauerunt, in
nocte Natiuitatis dñice, cantantes, Gloria in excelsis deo, in terra
pax, hominibus bona volūtas.

NONO.

Opus pri-
mi precepti.

¶ Ecce hoc est opus primi precepti, quo preceptū est. Ne has
beas alienos deos. Quod est, Post q̄ ego solus sum deus, debes in
me totā tuā fiduciā, spem & fidem, & in neminem aliū ponere.
Nam hoc nō est vnū habere deū, si tu etiā extra ore nomines, vel
genibus flexis vel gestib⁹ adores. Sed si ei ex corde & animo cō-
fidis, tibi omnia bona, gratiā & beneuolentiā de eo p̄mittens, non
minus in passionibus & aduersitatibus, quā operibus, nō minus
in morte q̄ in vita, nō minus in amaris & duris q̄ iucundis & lē-
uitibus. Quēadmodū dñs Christus dixit Iohan. 4. ad mulierem
Samaritanā. Spiritus est deus, & eos qui adorant eū, in spiriti &
veritate oportet adorare. Atq; hęc fiducia, spes, & fides cordis

vera est adimpletio huius primi præcepti. Sine qua alioqui nullum est prorsus opus quod huic præcepto possit satisfacere. Et sic hoc præceptum est omnium primū, altissimum, optimū, ex quo omnia alia desunt, in quo omnia procedunt, & secundum quod omnia necesse est dirigi & moderari, ita & eius opus, hoc est, spes & fiducia ad gratiā dei, semper est omnium primū, sublimissimū, optimū, ex quo omnia reliqua nascantur, proficiunt, permanent, dirigantur & moderantur necesse est. Omnia igitur cetera opera huic comparata sunt, veluti, si reliqua præcepta sine primo sint, & tanquā nullus sit deus. Quapropter diuus Augustinus præclare dixit, primi præcepti opera esse, credere, sperare & diligere. Porro dictū est supra, eiusmodi fidem & fiduciam secū affere charitatem & spem. Immo si probe rem introspicias, charitas est prima, vel saltem equalis cum fide. Neque enim possem deo confidere, nisi cogitarem eum velle mihi clementem, propitium, mitem & mansuetū esse. Quo adducor, ut & ipse eum vicissim diligam, eique ex animo confidā, mihi de eo optima quæque persuadens.

Charitas est
fide cōiun-
ctis.

DECIMO.

¶ Nunc ipse vides, omnes quicumque non semper deo confidunt, neque sibi ipsis eius promittunt gratiam, fauorem, & beneuolentiam, in omnibus suis operibus vel passionibus, in vita vel morte. Sed id ipsum circa alias res, vel apud seipsos querunt, hoc dei præceptum non seruare, & vere Idololatriam exercere, etiam si omnium reliquorum præceptorum opera facerent, atque adeo omnium sanctorum orationes, ieiunia, obedientiam, patientiā, castitatem, innocentiam, in vnum simul cumulum congesta haberent. Nam ibi non est opus principale & capitale, sine quo omnia alia nihil sunt penitus aliud, nisi merus fucus, species, color. De quibus nos dominus præmonuit Mathæi. 7. Attendite vobis a falsis prophetis qui ad vos veniunt in vestimentis ouium, intus autem sunt lupi rapaces. Quales sunt quicumque, ut ipsi loquuntur, multis operibus bonis sibi deum conciliant, & amicum faciunt, a deo velut comparantes eius gratiam & fauorem. Tanquam vero deus sit propola, institor, & mercenarius, & qui nolit gratiam & beneuolentiam suam gratis dare. Hi sunt peruersissimi omnium mortalium in orbe terrarum, & qui vel difficile, vel nunquam ad veram viam conuertantur.

Quid idos
lolaria: non
cōfideat deo